



## Szentendrei Református Hírlevél - megjelenik negyedévente

### NÖVEKEDÉS ÉS ERŐSÖDÉS A PUSZTÁBAN

Olvasandó: Lukács 1. 80.

Kedves Testvérek!

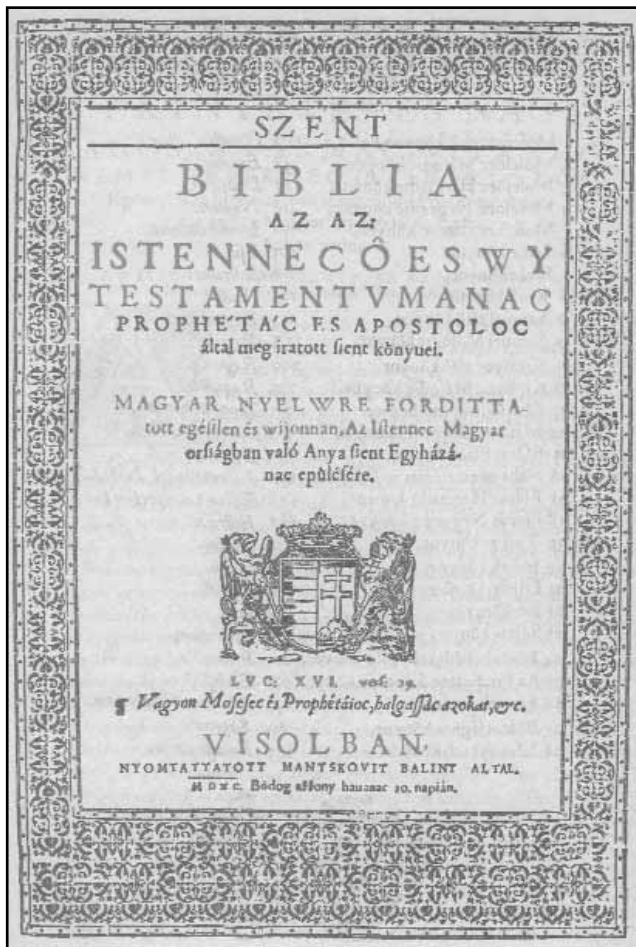
Már a legkisebb hittanos gyermekek is tudják, hogy Húsvét ünnepét megelőzően negyven napon át minden esztendőben böjt időszakát éljük. Vannak olyanok is - és ez inkább már a felnőttek számára ismerős - akik tudják, hogy az életben adódnak böjti időszakok, böjti élethelyzetek. Lehet tudatosan vállalni ezeket az élethelyzeteket, hiszen Isten rendel ki egyszer-egyszer az övéi számára, hogy ezáltal munkálkodjék az Ő népe életében.

A böjt mindig lemondás, nélkülözés, valaminek a hiánya, de mindig Isten munkájának színtere! Izrael népe számos alkalommal élt át böjti élethelyzetet éppen úgy, mint az Újszövetség népe, Krisztus egyháza. Egyiptom földje 400 esztendőn át, a babiloni fogság 70 esztendeje, sok lemondással, nélkülözéssel, próbatétellel, a békesség, a nyugalom, a biztonság megvonásával járó időszak Izrael számára éppen úgy, mint az egyház számára a keresztyén-üldözés évszázadai és azok az évek, évtizedek, mikor e világ fejedelme mindent megtett, hogy Jézus seregét amennyire csak lehet ellehetetlenítse, elnyomja.

Mindnyájan ismerjük a böjti élethelyzetet, mikor a magány, a betegség, valaki fájdalmas elvesztése, a körülöttünk lévő

események lemondással, nélkülözéssel teli időszakot szülnek az életünkben. A Szentírás Keresztelő János példáján keresztül tanít most minket tudatosan vállalni mindezt és Krisztus tanítványaként járni böjtben. Lukács azt írja Jánosról, hogy növekedett és erősödött a pusztában. János a böjti élethelyzet által növekszik! Tudjuk róla, hogy nagyon egyszerű életet él, ruhája teveszőr, étele sáska és erdei méz. Kinn a pusztában lakik, nélkülözve minden

kényelmet és luxust - ez tudatosan vállalt böjt! Lemondás, nélkülözés és mégis növekedés! Csodálatos üzenet ez: Keresztelő János nem kétségbe esik látva a pusztát, nem elmenekül a pusztából, nem számolkér, hogy miért kell neki ilyen körülmények között élnie, hanem növekszik és erősödik lélekben és mindeközben biztonságot tesz az eljövendő Messiásról, mint az Ő útkészítője. János nem a pusztai körülményekre, a böjti élethelyzetre figyel, hanem Arra, aki őt szolgálatára hívta, aki elküldte, hogy kiáltó szó legyen, a Küldőre és a küldetésre figyel és az eljövendő Szabadítóra mutat! Legyen számonkra példa Keresztelő János, számunkra, kik mostanában többet hallunk a pusztáról és lemondással, megvonásokkal járó böjti élethelyzetekről, mint a tejjel és mézzel folyó Kánaánról. A böjtben erősödni és növekedni, az eljövendő Szabadítóra tekinteni és az Ő hírnökévé lenni mint útkészítők. Áldjon meg minket Istenünk így böjtben járva!



**Veszelka Tamás**  
beosztott lelkész

### Húsvéti ünnepi rendünk

<b>Virágvasárnap:</b>	ápr. 1.	de. 8 ó.	istentisztelet
		de. 10 ó.	konfirmáció
		du. 6 ó.	templomi hangverseny
<b>Nagyheti alkalmak:</b>	ápr. 2-5.	este 7 ó.	Bűnbánati esték
<b>Nagypéntek:</b>	ápr. 6.	de. 10 ó.	Istentisztelet, úrvacsora
		du. 6 ó.	Passio, úrvacsora

<b>HÚSVÉT I. nap:</b>	ápr. 8.	reggel 7 ó.	Régi ref. temetőben feltámadást köszöntő istentisztelet
		de. 8 ó.	Ünnepi istentisztelet, úrvacsora (konfirmálók)
		de.10 ó.	Ünnepi istentisztelet, külön kelyhes úrvacsora
		du. 6 ó.	Legátus igehirdetése, úrvacsora
<b>HÚSVÉT II. nap:</b>	ápr. 9.	de.10 ó.	Ünnepi istentisztelet, úrvacsora

**"Kínozták, pedig alázatos volt, száját nem nyitotta meg, mint a bárány, melyet mészárszékre visznek." (És. 53,7)**

## Felhívás a munkanélküliekhez!

Gyülekezetünk negyedéves újságja, a Kehely szerkesztősége úgy döntött, hogy megpróbálunk segíteni az éppen munkanélkülivé lett, vagy munkát kereső gyülekezeti tagjainknak.

Ezentúl lehetőséget biztosítunk számukra (végzettség, életkor, nem, speciális érdeklődés, adottságok, stb.) apróhirdetesként való közzétételére lapunkban. Hiszen lehetnek gyülekezetünk tagjai között olyanok is, akik vagy maguk munkaadó helyzetben vannak, vagy pedig kapcsolatokkal rendelkeznek olyanokhoz, akik valakinek éppen segíteni tudnának. A munkát kereső hirdetéseket név nélkül tennék közre. Bizunk abban, hogy ha olvasóink között akad, aki tudna munkaadással (esetleg más módon) segíteni a munkát keresők egyikének másikának, az jelentkezik szerkesztőségünkkel, mi pedig személyesen összehozzuk őket. Nem kívánunk munkaközvetítő irodát nyitni, mert ehhez nem is értünk és nem is dolgunk. Szeretnénk a Kehely révén rendelkezésünkre álló korlátozott, ám szeretetre épülő "nyilvánosság", és a szentendrei református gyülekezetben lévő "rejtett tartalékok" útján segíteni, ha elvesztették volna munkájukat. Álláskeresői hirdetések feladását kizárólag gyülekezeti tagjaink számára kívánjuk lehetővé tenni. A hirdetéseket kérjük a lelkészi hivatalba vagy az olvasó-szerkesztő címére eljuttatni. (zsolt.sikolya@dunakanyar.net)

## Egyetemes imahét tartottunk januárban

Szentendrén régebbi hagyomány az egyetlen (ökumenikus) imahét közös, felekezeti közti ünneplése, mint a legtöbb helyen az országban. Már a hetvenes években, amikor ilyesminek még a gondolatát is tiltotta a rendőrség - az államra nézve veszélyes szervezkedést láttak benne - a helyi evangélikus, katolikus és református lelkészek vállalták a kockázatot, és híveik részvételével külön engedély nélkül is megtartották a keresztyénség körében egyébként világszerte mindenhol ünnepelt, közös imaalkalmakat.

Csodálatos módon, bizonyára Isten kegyelmes ajándékaként, ezek a szentendrei összejöveteleket nem tiltották be, csupán az ország más városaiban nem engedélyezték a példa követését. A nyolcvanas években csatlakoztak az ottani helyi ortodox és baptista közösségek is, azóta minden évben egy héten át egymás templomában imádkozunk, immár valamennyi keresztyén egyház részvételével. A rendszerváltásnak nevezett átalakulás óta az országban mindenhol tartanak ökumenikus imaheti alkalmakat.

Ilyenkor lélekben hatalmasan gazdagodhatunk egymás templomának, szokásainak és áhitatának sajátos többleteivel, és átélhetjük a Krisztusban való nagy összetartozás, az egyetlen egyház közösségének örömét. Néhány év óta minden ilyen estén teával és egyszerű, közös étkezéssel (agapé, szeretetvendégség) érnek véget az alkalmak, ahol személyes találkozásra és beszélgetésre is van mód. Egész évben jó aztán visszaemlékezni ezekre a találkozásokra, mert a szeretet legegyszerűbb gyakorlása is erőt ad és mindenki számára a jót erősíti.

Azoknak hát, akik még nem vettek volna részt az egyetlen imahét estén, csak azt mondhatjuk, feltétlenül tegyék magukat szabaddá jövő január harmadik hetében, és meglátják majd, milyen Isten-áldotta, valóban igazi szeretetben zajló és jövőbe mutató alkalmak ezek.

**"Betegségeinket ő viselte, fájdalmainkat ő hordozta."**  
(És. 53,4)

## 1 %-ok felőli rendelkezés

Mindenki, aki személyi jövedelemadókat fizet, rendelkezhet annak kétszer 1 százaléka felől. Az egyik egy százalékkal a Magyarországi Református Egyházat támogathatjuk: ehhez a rendelkező nyilatkozaton a 0066 technikai számot kell feltüntetni. A másik egy százalékkal jótékony célú alapítványokat, közhasznú szervezeteket segíthetünk, itt a hívek figyelmébe ajánljuk az Alapítvány a Szentendrei Református Gimnáziumért és Kollégiumért támogatásának lehetőségét: ehhez a nyilatkozat megfelelő rovatába a 19179337-1-13 adószámot kell beírni. A Kehely mostani számához mellékelünk ilyen módon kitöltött rendelkező nyilatkozatokat, amelyek hátoldalán megtalálhatók a felhasználásukhoz szükséges tennivalók.

Az elmúlt év során gimnáziumi Alapítványunk javára 3 026 649 forint felajánlás érkezett, amit a gimnázium utcai frontjának tetőtér-beépítéséhez használtunk fel.

Köszönjük a támogatásokat!

## Istentiszteleti és egyéb alkalmaink

Gyülekezeti istentisztelet: vasárnap de. 8 és 10 órákor  
Gyermek istentisztelet (és megőrzés 3 éves kortól):  
vasárnap de. 10 órákor

Bibliaóra: hó első kedde este 8 órákor

Asszonykör: hó első péntek du. 5 órákor

Baba-mama kör: kéthetente hó 1. és 3. péntek de. 9 órákor

Középiskolás bibliakör: pénteken du. 6 órákor

Felnőtt konfirmációs óra: szerdán 8 órákor, ill. megbeszélés szerint

Konfirmációs óra I. éveseknek: kedde 1/2 6-kor

II. éveseknek : kedde 1/2 7-kor

Énekkari próba: vasárnap de. 9 órákor

Ref. Gimnazisták áhitata: hétfőn reggel 8 és 9 órákor  
a templomban

Úrvacsorai bűnbánati alkalmak: karácsony és húsvét egész

héten, többi ünnepek előtt szerdától péntekig este 7 órákor

Adventi hangversenyek: a négy adventi vasárnapon  
de. 11 órákor

Hittanórák: központi iskolák 3-5.oszt.: csütörtök 3 órákor,  
1-2.oszt.: csüt. 4 órákor

Barcsay Iskolában: kedden 3/4 3-kor,

Izbégi Iskolában: szerdán 3-kor

## Bibliavasárnap idején

Évente egyszer, március első vasárnapján Bibliavasárnapot tart magyar református egyházunk. A könyvet, amiből hitünk fakad, mindig áhitattal vesszük kezünkbe, de ezen a vasárnapon külön tisztelettel emlékezünk az évezedek előtti, Lélektől ihletett prófétákról, költőkről, krónikásokról és evangélistákról, akiknek e hatalmas Írást köszönhetjük. Voltak köztük, akik életük árán írták le hűségesen, amit Isten nekik mondott. Mások veszedelmek idején gondosan elrejtették a tekercseket. Évszázadokkal később kolostorokban másolgatták és fordították őket, majd a reformáció vándorprédikátorai kinyomtatták és terjesztették immár a nép között is. Nagy dolog, hogy a világ legelterjedtebb könyve, amelyet több, mint száznyolcvan nyelvre fordítottak le, 1590 óta egészében magyar nyelven is olvasható. Becsüljük meg azzal, hogy naponta olvassuk, mert valóban az Élet Könyve!

## Jelentés a Szentendrei Református Egyházközség 2006. évi életéről

Isten iránti hálával tekintünk vissza gyülekezetünk 2006.évi életére, mert minden gyarlóságunk ellenére Urunk meghallgatta imádságainkat, adott igei üzeneteket életünk megjobbításához, Lelkével pedig szakadatlanul vigasztalt, utat mutatott és gyógyított. Egyházközségünk életének az elmúlt évben is a vasárnapi és ünnepi istentisztelet álltak középpontjában, de ezekhez sok más hétközi vagy egyéb alkalom is kapcsolódott. Ilyen volt az ökumenikus imahét januárban, a konfirmáció virágvasárnapon, a gyülekezeti kirándulások, a virágvasárnapi, augusztus 20-i és adventi koncertek, az ifjúság nyári táborai Veszelka Tamás beosztott lelkész vezetésével. Öröm volt részt venni a gyermekek népes karácsonyi ünnepségén, de a különböző bibliaórákon, a volt felnőtt konfirmálók havonkénti házi bibliakörén, a kismama körön, amit Bartháné Tímár Judit vezetett, az ifjúsági órákon és kirándulásokon is.

A megválasztott új presbitérium január 1-jével kezdte el szolgálatát, amely hat évre szól. Idén is hasznos segítséget jelentett közös életünkben a gyülekezeti hírlevél, a nyolc oldalas Kehely c. újság negyedéves megjelenése, amit a munkatársak ez évben is teljesen ingyenes és rendszeres szolgálattal hoztak létre, Jámborné Benkei Ildikó testvérünk főszerkesztésével, Kádár Péter nyomdai munkájával és papír adományozásával, és Fazekas Andrea tördelői munkájával. A lapot negyedévente minden gyülekezeti tagunk címére el is juttattuk. A Református Gimnázium diákjai az egész tanévben hétfő reggelente kétszer is megtöltötték templomot, amikor tanáraikkal együtt hétkezdő áhitatra jöttek, de itt voltak az évnitő és évszázdi istentisztelet is, és az év során háromszor tartott gimnáziumi diák-csendesnap, valamint a passio és a betlehemes játék alkalmi is.

Pilisszentlászlói szórványunkban havonta volt református istentisztelet az ottani római katolikus kápolnában Tímár Pál ny. lelkész és hitvese gondozásában egész év során. Az egyházközség honlapján ([www.szre.hu](http://www.szre.hu)) rendszeresen olvashatók és meghallgathatók voltak a templomunkban elhangzott ígéhirdetések, aminek az év minden napján naponta átlagosan száz látogatója volt a világ minden tájáról, Ausztráliától Californiáig, Erdélytől Felvidékig és Kárpátaljáig. Az ígéhirdetések egész évben kinyomtatva is rendelkezésre álltak az iratterjesztésben betegek, házhoz kötöttek számára vagy ajándékozás céljára. Iskolai hittanórákat az izbégi, a püspökmajori és a központi iskolások számára minden héten tartottunk.

Vasárnaponta három csoportban folyt a gyermekistentisztelet a felnőttek alkalmával egy időben, Albertné Bereczky Éva, Földi Nikolett, Fülöpné Molnár Mariann, Szegediné Pusztai Ildikó, Szűcs Tamás, Tóthné Ádám Zsuzsa és Vombergné Varnyú Erzsébet szolgálataival. A gyülekezeti énekkart Bokorné Forró Ágnes és dr. Farkas Zoltán vezette lelki épülésünkre és örömünkre. Az asszonykör gyülekezeti alkalmainkon, szeretetvendégségeken, hó első vasárnapi teázásokon, az öregek gondozásával, valamint a temető és a templom tavaszi nagytakarításával és sok más módon is szolgált egész évben Nagy Lászlóné presbiternő vezetésével. Elkészítették a gyermekek és a 70 éven felüliek karácsonyi csomagjait és ez utóbbiak házhoz kihordásában is nagy részt vállaltak. Templomi orgonálással az év során szolgált: Arany Zsuzsanna, dr. Bartha Zsolt, Bokorné Forró Ágnes, dr. Farkas Zoltán, Ferentzi Alpár, Markolt Orsolya, Török Levente és Veszelka Tamásné, illesse köszönet áldozatos szolgálatukat. A templom takarítását gimnazistáink rendszeres részvételével szervezte és vezette Pongrácz Zsuzsa testvérünk. Az iratterjesztést gondozta Fülöp Zsolt presbiter, adventben egész hetes nagy ünnepi könyvvásárral, a temetőgondnoki teendőket pedig egész évben Virág Zoltán presbiter végezte. Anyagi ügyeinkben a pénztár vezetésével, adminisztrációs teendőkkel és sok más módon is segített Sikolya Zsolt gondnok úr, aki az idén már 16. éve töltötte be gyülekezetünkben előljárói tisztségét nagy hűséggel végzett

szolgálatában. Sokan segítettek kétkezi munkával a templom udvarán állt, kétszáz éves és az idén kiszáradt hársfa kivágásában és gyökereinek eltávolításában, valamint az új hársfa ültetésében, amit Borda Sándor és hitvese, Annus Edina adományoztak.

A Református Gimnáziumban idén Lakatos Dezső egykori presbiterünk 34,5 milliós hagyatékából hozzákezdhetünk a tetőtéri 480 személyes kápolna építéséhez, amivel az adott összegből szerkezetkész állapotig jutottunk. A hátralévő munkálatokkal (fűtés, elektromosság, burkolások, festések, berendezés) majd anyagi lehetőségeink szerint haladunk tovább. A Református Gimnáziumban jelenleg 382 diák tanul és 36 tanár tanít. Köszönjük az igazgatóság, dr. P. Tóth Béláné igazgató és Földi János igazgató-helyettes, valamint a tanári kar és a munkatársak áldozatos helytállását a mostanában éppen nem könnyebbé váló körülmények közt.

Lássuk egyházközségünk életét a számok tükrében: esküvőt tartott 10 vegyes és 7 tiszta református pár, összesen 17 házaspár, azaz 34 fő. Megkereszteltünk 12 fiút és 12 leányt, vagyis 24 gyermeket, valamint 7 felnőttet, összesen 31 főt. Koporsó mellett megálltunk 37 alkalommal, 20 férfi és 17 nőtestvérünket temettük el. A megkereszteltek száma hosszú évek óta most először volt kevesebb az eltemetettekénél, összesen 6 fővel, azaz 20%-kal. Konfirmált 10 fiú és 14 leány, összesen 24 ifjú, ezen kívül három csoportban még 21 felnőtt, vagyis a konfirmáltak száma az ifjakkal és felnőttekkel együtt 45 fő volt, ami örömdetes a legnépesebb csoport a népmozgalmi adataink között. Úrvacsorával élt 665 férfi és 936 nő, összesen 1601 fő.

Anyagi gazdálkodásunk adatai a következők: egyházfenntartói járulék volt 4.849.650 Ft, perselyes adakozáskor befolyt 2.711.336 Ft, adomány volt Isten dicsőségére 582.900 Ft, gimnázium építésére 1451.600 Ft, egyéb adományok 2.282.991 Ft. Ez összesen 11.878.477 Ft. Kiadásunk volt 11.233.885 Ft, ilyen jellegű maradványunk tehát 644.592 Ft volt. Gimnáziumunk tovább építésére 36.021.668 Ft-ot költöttünk az idén, ennek forrása részint az említett hagyatékból, valamint gyülekezeti céladományokból és egyházkerületi építési segélyből tevődött össze.

Az idén hozzákezdünk a gyülekezeti terem felújításához, ahol eddig új székek vásárlására (850.000 Ft), valamint egy szép művészi fal textil készíttetésére (360.000 Ft) tellett. A Korpos család ajándékából új ülőpárnák is készültek az új székekre. Ablakok nyitásának engedélyeztetése folyamatban van. A templom cserepezését félmillióval költséggel megjavítottuk, alapjának statikai megerősítésére is elkészült az építész terv, ha ennek hatósági engedélyeztetésén is túl leszünk, akkor jövőre szeretnénk a templom külső tatarozásához is hozzákezdeni. Idén elmaradt az orgona hangolása, amit az új évben mihamarabb szükséges lesz elvégeztetnünk.

Összefoglalva elmondhatjuk, hogy Isten meghallgatta imádságainkat és megsegített bennünket a ránk váró feladatokban. Gondoskodott rólunk, erőt adott és reménységünk volt. Neki köszönjük az adakozók jószívűségét, az órállók hűségét, és minden imádkozó testvérünk könyörgését, amiket az előttünk álló új esztendőben is kérünk, hogy Istenünk továbbra is megáldhassa szolgálatunkat.

Szentendre, 2006. december 31.

dr. P. Tóth Béla  
lelkipásztor

**"Aki szomjúhozik, jöjjön el, és aki akarja, vegye az élet vizét ingyen."**

**(Jel. 22,17)**

*Legyen minden magyar ember különb,  
mint apja volt!*

### **Beszélgetés dr. Móricz Imrével, az író fiával**

**- Milyen rokoni kapcsolat fűzi dr. Móricz Imrét Móricz Zsigmondhoz?**

- Fogadott fia vagyok. 1941-ben fogadott örökbe, amit 1942 tavaszán erősített meg az akkori hatóság. Előbb édesanyámat, Litkei Erzsébetet, Árvácskát, a Csibe-novellák hősét vette magához, aki szinte a múzsája volt. Így természetesen megismert engem is, anyám házasságon kívül született gyermekét. 1935-ben születtem, 1936-ban kerültem vidékre, Zagyvarékasra, az Állami Gyermekmenhely által. Anyám Móricz Zsigmonddal együtt sokat járt oda. Megismerték nevelőszüleimet, s talán engem is megszeretett az író. Nagyon szép a helyi önkormányzattól, hogy az író születésének 125. évfordulójának alkalmából egy kötetet adott ki, melyben az én önéletrajzi jellegű írásaim is helyet kaptak.

**- Milyen hatással volt az ön gyermek- és ifjúkorára a nagy író jelenléte?**

- Amikor 1940-ben elérve az iskolaköteles kort, úgy döntött, hogy Leányfalura visz, és a helyi iskolába irat be. Készített erre a pillanatra engem, minden reggel hatkor be kellett mennem a szobájába, ahol ő a nagy díványon pihent éjszaka is. Oda kellett mellé kucorodnom, játszott és beszélgetett velem. Megvette az első elemi osztályos tankönyveket, s a nyár folyamán a betűvetésre tanított, így amikor iskolába kerültem, már az első hónap tudnivalóit ismertem. Szegény Vilma tanító néniünk küszködött is emiatt velem, mert unalmamban mással foglalkoztam. Ki is ültetett sokszor maga mellé, a katedrára, hogy ne zavarjam a többieket.

**- A templomba is ő irányította lépteit?**

- Annak idején még nem volt Leányfalun református templom, hanem - ahogyan a neve is mutatja - Pócsmegyernek, a közigazgatási székhelynek volt a "leány" faluja. Az én örökbefogadási szerződésemet is úgy írta alá, hogy Móricz Zsigmond író, alatta Pócsmegyer - Leányfalu. Kovács Sándor, a leányfalusi katolikus pap irodalomszerető, maga is verselő ember lévén, természetesen jóban volt az íróval. Tőle ismerjük azt az anekdotát, amit Leányfalu másik ismert írója, Szeberényi Lehel írt meg, hogy az író Csibét is és fogadott fiát, engem is áttértett a református vallásra. Anyám elbeszélése szerint én 1935. április 14-én, virágvasárnap születtem, és rögtön átvittek a Rókus Kórházból a Rókus Kápolnába, és meg is kereszteltek római katolikus vallásúnak, hiszen anyám is az volt. Móricz Zsigmond közelében azonban tarthatatlan volt, hogy két örökbe fogadott gyermeke ne református legyen, hiszen ősei anyai és nagyszülei ágon egyaránt református lelkészek voltak. Vasárnaponként átjártunk Pócsmegyerre, ahol a templom előkelő részén tartottak fenn számára helyet. A gyülekezet volt olyan kedves és megengedte, hogy a Móricz Zsigmond Emléktársaság táblával jelölje meg azt a helyet.

**- Ön nyilván az életmű minden betűjét jól ismeri.**

- Férfiasan bevallom, hogy sokáig nem tudtam, hogy örökbefogadott fia vagyok. Szegény jó anyámnak nyilván komoly oka lehetett ezt a kérdést kerülni. Tudtam, hogy anyám révén valamilyen módon kötődöm Móricz Zsigmondhoz, a köztudatban úgy is terjedt el, hogy fogadott lánya révén az unokája vagyok, de nem tudatosult bennem. Aztán ahogyan morzsánként gyűjtöttem össze a történéseket, hogyan lett anyám a fogadott lánya, s hogyan fogadott engem is örökbe, úgy - ma már, közel 72 évesen bevallhatom - szinte szembefordultam Móricz Zsigmonddal.

**- Miért?**

- Nehéz erre válaszolni. Nem úgy kezeltek családtagjai, de szegény anyám sem, ahogyan kellett volna. Elnémultak, titkolóztak előttem - nekem legalábbis olybá tűnt. Ennek következtében kapcsolatom - még anyámmal is - lazább lett. Olyan évek is voltak, hogy csak pár napra mentem haza Debrecenből, a Református Kollégiumból, amelynek akarata szerint 1945-ben diákja lettem.

**- Mivel magyarázza a titkolózást? Netán vérszerinti apja személyével?**

- Nem tudom. Többször faggattam anyámat apám kilétéről, de

szinte soha nem adott érdemi választ. Férjhez ment 1944 elején dr. Keresztes Károly András két diplomás jogászhoz, aki egyik oklevelét a párizsi Sorbonne-on szerezte. Több nyelven beszélő, művelt ember volt, remek pedagógus, aki - amíg élt - egyengette utamat.

**- Elnézve a portrét a könyv borítóján és az Ön arcát: nem lehet, hogy a családtagok titkolózása abból fakadt, hogy az író nem csupán örökbefogadó, de vérszerinti apja is volt Önnek?**

- Előbb-utóbb erre a kérdésre is választ kell adni. Dr. Hamar Péter egykori fehérgyarmati iskolaigazgató az elmúlt években kutatásokat végzett ebben a témakörben. Könyve a tervek szerint ebben az évben, a könyvhétre jelenik meg. Nagyon nehéz nekem erről beszélni. Próbáltam erről Móricz Virággal is komolyan szót váltani, de nem sikerült. 1946-ban, amikor hazajöttem vakációra a kollégiumból, nevelőapámat egyszer apukámnak szólítottam az akkor még létező Móricz Zsigmond Könyvkiadó és Könyvkereskedés Baross utcai épületében. Ekkor édesanyám kézenfogva fölvezetett az emeletre, a könyvesboltból nyíló irodába, két kezébe fogta arcom, s azt mondta, hogy "Ne hívd te Bandi bácsit apukának, mert a te apukád Móricz Zsigmond volt.". De hogy ezt hogy értette, az örökbefogadásra vagy a szó valódi értelmére - ezt nem tudom. Soha erről nem mondott többet.

**- Móricz Virág elzárkózása mivel magyarázható? Hiszen örökbefogadottként ugyanolyan jogok illeték Önt, mint a többi gyermekét. Gondolom, ez a Móricz-hagyatékra is érvényes.**

- Mérheterlen nagy volt a távolság az ő és az anyám műveltsége között, aki jött a pucér Árvácska létből, és próbált felkapaszkodni emberi körülmények közé. Miután anyám férje tragikusan korán elment, sorsa ismét rászakadt, és ez ismét konfliktusokat okozott közöttük, ami egyre inkább elmérgesedett. Talán azért is, mert anyámnak igénye lehetett volna erre-arra, de Móricz Virág elzárkózott mindentől, ami az irodalmi hagyatékot illette. S mivel ennek én - ha tetszett, ha nem - néma résztvevője voltam, amikor anyám meghalt, ennek tisztázása is rám szakadt. 1971-ben, az Aczél-diktatúra idején nem láttam értelmét, hogy ne fogadjam meg az ügyvéd szavát, aki azt tanácsolta, hogy törődjek szép szakmámmal, és ne zaklassam Móricz Virágot, akinek férje Csergő Jánosnak, az akkori kohó-és gépipari miniszternek egyik helyettese volt. Eltelt tíz év is, hogy ez a dolog föl sem merült. Külföldre kerültem, hat évig már ezért sem találkoztunk. Közben arra gondoltam, hogy Móricz Zsigmond iránti tiszteletem, anyám iránti szeretetem jelül létre kellene hozni egy alapítványt Árvácska névvel, hová az engem illető javakat terelném. Úgy véltem, ezt még Móricz Virág is elfogadhatónak tartja majd. Nem volt ez olyan nagy összeg, de arra elegendőnek bizonyult, hogy egyetemre, főiskolára kerülő árva fiataloknak ösztöndíjat adhassunk méltányolva azt, hogy nehéz helyzetükből idáig eljutottak. Sajnos amióta nyugdíjas vagyok, jövedelmemből nem telik arra, hogy az alapot kellőképpen feltöltsük.

**- A Debreceni Kollégium milyen hatással volt Móricz Zsigmondhoz fűződő kapcsolatára?**

- Amint tanulmányaimban előre haladtam, és már beszabadulhattam a híres-neves kollégiumi nagykönyvtárba, sok kincset felfedeztem. Számos munkáját elolvastam. Abban az időben még a vízcsapból is ő folyt. Zászlajára tűzte nevét mindenféle, magát haladónak valló jobb- és baloldali irányzat. Rádöbentem, hogy nem tudom teljesíteni Vörösmarty akaratát, hogy legyen minden magyar utód különb ember, mint apja volt. Tudtam hogy ekkora szellemi géniuszát én nem tudok túlszárnyalni. Ez évszázadokon át lehetetlen lesz! De akkor hogyan tovább? Előttem tornyosultak a pályaválasztás gondjai. Nagy szerencsémre osztályfőnököm, a nyilasok által kivégzett Nagy Kornél dunaalmási tiszteletes úr fia, a természettudományi pálya felé terelgetett. A Műgyetemen végeztem 1958-ban, ha megérjük, jövőre kapunk aranydiplomát. A Közgazdaságtudományi Egyetemen az oklevél megszerzése után matematikai modellezésből doktoráltam.

**- Távól került Móricz szellemiségétől...**

- Megrázó élményt jelentett számomra, amikor 1979-ben születésének 100. évfordulójára emlékeztünk, és egy nagyon szép konferenciát szervezett az Írószövetség ebből az alkalomból, amelyre engem is meghívtak.

*(folytatás a 7. oldalon)*

## Gyülekezeti énekarunk életéről

"A Krisztus beszéde lakjék bennetek gazdagon úgy, hogy tanítsátok egymást teljes bölcsességgel, és intsétek egymást zsoltárokkal, dicsőretekkel, lelki énekekkel; hálaadással énekeljétek szívetekben az Istennek." Kol. 3.16

A Szentendrei Református Kórus Isten kegyelméből újjáalakításától számítva a 9. évadot kezdte összel. Gyülekezetünk zenével szolgáló közössége továbbra is az istentiszteleteken való közreműködést tartja fő feladatának. Havi rendszerességgel keresztelőkön, egyházi ünnepeinken énekelünk saját templomunkban, emellett egyházi és világi kórustalálkozókon veszünk részt, kirándulunk valamely református gyülekezetet felkeresve. A 2006-os év számos szolgálata közül kettőt szeretnék kiemelni. Júniusban a III. Református Zenei Fesztiválon léptünk fel. A Ráday utcában felállított szabadtéri színpadon félórás műsort adtunk abból a repertoárból, amit egész évben az istentiszteleti szolgálatokra tanultunk. Ökumenikus keretek között két ízben is énekelünk, az adventi kórushangversenyen a Péter - Pál templomban és az imahét záróalkalmán az evangélikus templomban.

### Az előttünk álló időszak tervezett eseményei:

- Március 31. Kórustalálkozó Pomázon
- Húsvéti ünnepkör szolgálatai: Virágvasárnap, Nagypénteki Passió,
- Húsvét, Áldozócsütörtök.
- Pünkösd



Énekarunk a 2006-os budapesti egyházzenei fesztiválon énekel

Kórusunk folyamatos működéséhez elengedhetetlen a próbákon való rendszeres részvétel. Kevesen tudják vállalni a napi munka, családi teendők, sok más szolgálat mellett az énekkari tagságot, mégis arra biztatunk minden énekelni vágyót (nem csak a kottát olvasókat, énekelni tudókat!), hogy szolgálják ily módon is az Úr dicsőségét! **Énekarunk tagtoborzást hirdet.** Nőket és férfiakat, lányokat és fiúkat egyaránt szeretettel hívogatunk. Várunk minden énekelni vágyó érdeklődőt körünkbe, azokat, akik szeretik a közös éneklés örömét és vállalják a heti egy óra gyakorlást, az időnkénti "gyülekezeti fellépést", a szolgálatot. Várjuk azokat, akik örömmel jönnek velünk szolgálni, kirándulni más gyülekezetekbe is, vagy énekelni egyéb kórusrendezvényen. Várjuk Önt is sorainkba! Kérjük, tolmácsolják hívásunkat a környezetükben élő olyan kereső embereknek, akik nem találtak el hozzánk. Nem kívánunk különleges képességeket, csak nyílt szívét-lelket. A közös éneklés, a szolgálat nemcsilló örömet találjuk meg az együtt töltött idő alatt, hiszen jó dicsérni az Urat!

"Kész a szívem, Istenem, arra, hogy énekeljek és zengedezzek lelkesen!

Ébredj, lant és hárfá, hadd ébresszem a hajnalt!

Magasztallak, Uram, a népek közt, zsoltárt zengek rólad a nemzetek közt.

Mert szereteted az égig ér, hűséged a magas fellegekig.

Magasztaljanak a mennyben, Istenem, dicsőítsenek az egész földön!" 108. zsoltár 1-6. vers

Bokorné Forró Ágnes  
karnagy

## Apám Bibliái

Édesapámnak sok Bibliája volt. Többféle magyar fordítás mellett héber, görög, sőt angol nyelvű is. Lelkész lévén a legfontosabb munkaeszközeiként használta őket. Most csak két Bibliájáról szeretnék beszélni. Az egyikre a nagymamám színes védőborítót horgolt. Ezt a könyvet apám sok évtizeden keresztül forgatta, és én csak akkor fogtam kézbe, amikor ő már nem élt. Sok bejegyzése, színes aláhúzásai, bekeretezett és dátummal ellátott igeversei szíven ütöttek. Az egyiket akkor jelölhette meg, amikor eldöntötte, hogy teológus lesz. Egy másikat akkor, amikor a sárospataki teológiát bezárták, és Debrecenben kellett folytatnia tanulmányait. A harmadik az esküvője előtt szólította meg...

A gyűrött lapokat végigsimítva megrendültem úgy éreztem, hogy Isten és az édesapám kapcsolatába pillantottam be, akaratlanul is. A másik Biblia valójában nem apámé, hanem az enyém, de tőle kaptam, tizenhárom éves koromban, a konfirmációm alkalmából. "Harcold meg a hitnek szép harcát, nyerd el az örök életet, amelyre hivatattál, és szép vallástétellel vallást tétél..."

Lassan harminc éve már, hogy ezeket a sorokat beírta az első lapra. Emlékszem, kiskamaszként túlságosan érzelmes, külsőséges gesztusnak éreztem ezt az ajánlást. Ma már a legdrágább kincsem ez a könyv. Néhány lapja már kijár, s egyre szaporodnak benne az aláhúzott igeszakaszok. Miközben erre a két Bibliára gondolok, hálát adok, amiért a földi édesapa előttem járt a Mennyei Édesatyám felé vezető úton.

Farkas Zoltán

## Az Asszonykör részvétele a Lepramisszió munkájában

Isten iránti hálával mondhatjuk el, hogy folyik a missziói munka a mi kis közösségünkben is. Fáslikötéssel, takarók készítésével, pénzbeli adománnyal támogatjuk a misszió munkáját. Ma is minden 2. percben kiderül valakiről a világon, hogy leprás. Sorsa ezzel megpecsételődik, hacsak nem jut el hozzá az örömhír: van gyógyulás, van új élet.

De jó lenne, ha lehetne még több egészségügyi felvilágosító munkás, orvos, kórház, ha minden gyógyult vagy csonkult leprás kaphatna munkát, ha gyerekeik mehetnének iskolába, és nem koldusként nőnének fel! Milyen jó lenne, ha minél többjükhöz juthatna el Krisztus szeretete azáltal, hogy megérzik az emberek szeretetén és gondoskodásán keresztül.

Van munka bőven. Van miért imádkozni, adakozni, van miért tenni. Kinek-kinek a maga képességei, ereje, és lehetőségei szerint. Hogy miközben "ujakká válunk Isten kezén" aközben magunk is kibontakozzunk mindabban, amit ajándékba kaptunk Teremtőnkől.

Szeretettel kérjük a testvéreket, hogy csatlakozzanak hozzánk. Tudjuk biztosítani a munkához való alapanyagot. Hasznossá teheti magát az ember, ha ideje egy kis részét áldozza erre a célra. Találkozhatunk minden hónap első péntekén du. 5 órakor az Asszonykör összejövetelén.

Ágyhoz kötött, otthonát elhagyni nem tudó testvéreinknek is segítünk abban, hogy eljuttatjuk hozzájuk az alapanyagot a munkához, ezáltal ők is hasznossá tehetik magukat ebben a missziói munkában.

"Az aratnivaló sok, de a munkás kevés" Máté 9;37.

Könyörögjünk Urunkhoz, hogy küldjön minél több munkást az Ő aratásához!

Nagy Lászlóné  
az asszonykör vezetője

## Ethos a családnak

Keresztyén családi lap

Mit is jelent az a szó, hogy ethos? A kifejezés az erkölcs, az erkölcsi magatartás, az erkölcsi érzés görög megfelelője. Arra a kérdésre már nehezebb válaszolni, hogy mit jelent a mindennapi életben az erkölcs, az erkölcsös viselkedés. Hogyan élhetünk erkölcsös életet egy olyan világban, ahol nemzeti sport a család, ahol elismerik a "cél szentesíti az eszközt" elvet?

Az Ethos már tizenhét esztendeje hirdeti a magyar olvasóknak, hogy lehet az ezredfordulón is erkölcsös, tiszta úton járni. Mindannyiunk számára valóságos lehetőség, hogy igent mondjunk Jézus szeretetére, és nemet a számunkra elfogadhatatlan kihívásokra. A jó minőségű, színes felvételekkel illusztrált, negyedévenként megjelenő családi lap elsősorban a hétköznapi élet problémáira keres választ. Családi, munkahelyi, gyermeknevelési, hitéleti nehézségek mellett, a képes újság felvállalja napjaink kínos kérdéseit, valós példákkal, riportokkal támasztja alá, hogy a modern ember is élhet keresztyén életet. A lap oldalain helyet kapnak az aktuális társadalmi, tudományos kérdések. Minden lapszám elvezeti egy-egy távoli kultúra világába az olvasót, és felhívja figyelmét a természet egy-egy csodájára. Az Ethos igazi családi magazin, minden korosztály talál benne olvasnivalót. Az utolsó oldalakon mesék, történetek szórakoztatják, nevelik gyermekeinket.

Az idei első számban az iszlám világról kaphatunk áttekintést. Álmélkodhatunk a szabóméhek nem éppen könnyű életén. A családi élet végtelennek tűnő témái közül első sorban nehéz helyzetbe került nők vallanak mindennapjaikról. Egy későn házasodó asszony arról mesél, hogyan lépett túl a "második feleség" és a "mostoha" szerepkör nehézségein. Két édesanya pedig a gyermeküket egyedül nevelő, elvált nők életébe enged betekintést. Ötleteket kaphatunk a házassági konfliktusok megoldásához, szó esik a szomszédokkal való viszonyról, és a gyermekünkkel méltánytalanul bánó pedagógusról. Természetesen a hitélet kérdései sem maradhattak ki. Segítséget kapunk, hogyan küzdjünk, ha úgy érezzük hitünk ereje már nem a régi. Elgondolkodhatunk azon, hogy mit jelent a fény, a világosság a keresztyén szimbolikában.

### Gido Wandrey: Ki vár a várban? Képes böngésző

Kedves szülők! Ugye, már mindenkiel előfordult, hogy az esti mesét legszívesebben átlapozta volna, de a rend kedvéért a kívánt szöveget gépiesen eldarálta? Az esti mese a legtöbb családban része az esti rituálénak, ebből kifolyólag nem napolható el. Mégis néha túl fáradtak vagyunk a fejből meséléshez, de még a felolvasáshoz is. Ilyenkor - számomra - egyetlen kiút van: olyan képes könyvet keresek, amely vezérfonalat nyújt halványan pislákoló fantáziámnak. A két esztendeje működő Naphegy Kiadó tavaly jelentette meg a "Ki vár a várban?" című képes könyvet. A néhány oldalas, keményfedeles kötet legfontosabb tulajdonsága, hogy a rövid bevezetőn kívül nem találunk benne betűt, csak részletekben gazdag, igényes akvarellek adnak támpontot a mesészővéshez. Az illusztrációk a legfáradtabb szülőnek is segítséget nyújtanak, hogy egy középkori vár életéről fantáziadús történetet alkosson. A várkapu, a vásári forgatag, a vár építése, a vitézek gyakorlata, a lovagi torna, a vár mindennapi élete, az ünnepi lakoma, és a konyhai előkészületek már önmagukban is megérnek egy mesét. A könyv nemcsak az esti mese, hanem a gyermek és a felnőtt közötti társalgás ösztönzője lehet. A lovagok világa, a középkori ember élete, a mese és a történelem közötti különbség, a fegyvernemek mind-mind témája lehet egy-egy beszélgetésnek, miközben gyermekünk szóincse folyamatosan gazdagodik. A könyv igazi meglepetése mégis egy apró manócska, Gurgula, aki minden jelenetben feltűnik. Pontosabban eltűnik, hiszen megkeresése még nekünk, szülőknak is kihívást jelenthet.

Az apró, izgalmas részletek a gyermeket önálló böngészésre készítik, miközben türelme, megfigyelőképessége folyamatosan fejlődik.

Berényi Marianna

## Bonhoeffer: Vademecum

Dietrich Bonhoeffer élete és műve nagy érdeklődést váltott ki az egész világon. Az 1906. február 4-i születésnapja és az 1945. április 9-i kivégzése között mindössze 39 év telt el. Az elmékedésekben, prédikációkban, áhítatokban, levelekben, feljegyzésekben egy olyan gondolatvilággal találkozunk, amely napjainkban is meglepő érvényességgel bír, és a keresztyének világi életében útmutatást nyújt. Ennek a kötetnek köszönhetően számos olvasó találta meg az utat Dietrich Bonhoeffer életéhez és művéhez. A Biblia számára a válasz minden kérdésünkre, azzal az előfeltétellel, hogy kérdéseinket valóban fel merjük tenni. Részlet Vademecum - Elmékedés az év minden napjára című kötetéből:

### A hamis félnétség

Boldogok, akik üldözést szenvednek az igazságért, mert övék a mennyek országa. (Máté 5,10) Itt nem Isten igazságáért szenvedőkre gondol a szöveg, tehát nem azokra, akiket Jézus Krisztus miatt üldöznek, hanem azokat mondja boldognak, akiket igaz - jó, emberi, tiszta - dolgok miatt üldöznek (1 Péter 3, 14 és 2, 20). Azon keresztyének hamis félnétsége, akik bújnak minden igaz, jó és tiszta dolog miatti szenvedés vállalása alól, mert állítólag csak Krisztus megvallása miatti szenvedést tudják jó lelkiismerettel vállalni, hibát követnek el, ez a magatartás szívük zártóságára mutat. Ez a szív gyanúsnak talál minden szenvedést bármilyen igaz ügyért, és ezért ettől el is zárkozik. Ez a magatartás Jézus e boldogságmondása szerint semmiképpen sem tekinthető jogosnak. Jézus felvállalja azokat, akik igaz dologért szenvednek, akkor is, ha ez nem a saját nevének megvallásával áll kapcsolatban. Védelmébe veszi őket, felelősséget vállal értük, s közösséget vállal velük. Így Krisztushoz tartoznak mindazok, akik igaz dologért vállalnak üldözöttséget. Ezek az üldözöttek a szenvedés órájában Krisztusra hivatkozhatnak, megvallhatják keresztyén létüket, mert Krisztushoz tartozásuk ebben a pillanatban igazán erős.

## Egy családlátogatás emléke

"A gazdag és a szegény találkozik, mindkettőt pedig az Úr szerzi" - olvassuk egy helyen a Példabeszédek Könyvében. Minden családlátogatás alkalmával ez az ige jut eszembe, mert hiszem, hogy Isten azért szerzi a találkozásokat, hogy akik találkoznak, gazdagítsák egymást. Egy őszinte beszélgetés, a közös elcsendesedés, a múlt sok szép vagy küzdelmekkel teli emlékének tapasztalata, a kölcsönös bizalom mind gazdagítja a testvéri kapcsolatokat! Így lettem gazdagabb, mikor egy kedves gyülekezeti tagunknál tett látogatás során a számos családi emlékről, a megtett életútról, a hitvesi összetartozásról, a betegségről és az abban való helytállásról való beszélgetés után előkerült egy féltve őrzött kézírásos füzet, melyben kedves vendéglátóm saját verseit jegyzi le hosszú évek óta már. Bibliavasárnap közeledtével szép példája ez a vers annak, hogy mit is jelenthet Isten élő igéje és az azzal való naponkénti lelki táplálkozás.

**Erdős Sándor: Apám Bibliája**  
(részlet)

Hogy bizton szeresse mindég Istenét?

... "Elnéztem sokszor csodálkozva őt,  
Hogy tudja olvasni a sok apró kisbetűt.  
Miközben fáradt keze sokszor megremeget,  
Szeme gyenge, a fény alig dereng.

Életében sok harcot folytatott,  
Megélt kevés jót és sok kudarcot,  
De hite soha el nem hagyta,  
Megőrizte azt szent Bibliája.

Mit jelent neki a Biblia,  
Az nála a szeretet forrása?  
Az ad neki hitet és reményt

Idős korában betegség gyötörte  
Ám ez hitét soha le nem győzte.  
Mikor álmában a halál meglepte  
Könyve, Bibliája ott volt mellette.  
..."

Veszélka Tamás

(folytatás a 4. oldalról)

Egykori osztálytársam a kollégium könyvtárában megmutatta nekem édesanyám református hitre való áttérésének gyönyörűen bekeretezett emléklapját. Akkor bukkantam rá a Móricz-féle zsolttárokra, amelyeket egykori neves püspökünk, Ravasz László unszolására írt, és amelyeket a Szépirodalmi Kiadó más verseivel együtt megjelentetett. Én is azt hittem, hogy ennél a 28 zsolttárnál nem írt többet, mígnem három évvel ezelőtt Tiszacsécsén a szamoskéri születésű Bölcskei Gusztáv református püspök, a Református Zsinat vallási elnöke gyönyörű prédikációt tartott Móricz Zsigmond zsolttárai alapján, s azóta kutatom, hogy ezek vajon hol találhatóak, hiszen verseskönyve nem tartalmazza. A Petőfi Irodalmi Múzeumban is kutattam a munkatársak segítségével, ahol a Móricz-hagyatékot őrzik, remélve, hogy rábukkanunk kevésbé ismert vagy elfeledett zsolttáira. Czine Mihály irodalomtörténész, aki igen sokat tett Móricz megismertetéséért, ebben az ügyben is vizsgálódott. 1942. szeptember 5-én Móricz Zsigmond meghalt.

Idén emlékezünk halálának 65. évfordulójára. Már megjelent a Váci Könyvtár szakembereinek gondozásában egy nagyon szép dolgozat a helyi lapban zsolttáiról. Remélem, lassan az én kutatásaimat is siker koronázza.

**Benkei Ildikó**

## Üzen a múlt



A parókia és a lelkészi hivatal bejárata egykor az építkezés előtt



1992-93-ban készült el a kápolna, a tetőtéri ifjusági terem és a kiszolgáló helyiségek

## “A részvét bölcse”

Wagner Parsifaljában egy hosszú idő óta szenvedő közösség és annak testi-lelki győtrelemben élő vezetője már csak egy ártatlan, együgyű lélektől várhat megváltást, akit a részvét tesz bölccsé. Parsifal valóban a részvét, az együttérzés által válik tudóvá ("durch Mitleid wissend"), s ezáltal a sok szenvedő lélek megmentőjévé. A wagneri zenedráma keresztyén életünk egyik legfontosabb aspektusára világít rá, amely ma aktuálisabb, mint valaha. A szánalomból fakadó részvét, az együttérzés - modernebb szóval: szolidaritás - képessége az egyik legértékesebb tulajdonságunk. Hiánya, a részvéttelenség vagy közöny teszi világunkat immár alig elviselhetővé.

A részvét iskolájában is Jézus a tanítómesterünk. Az evangéliumok számtalan olyan esetet sorolnak fel, amikor szánalom és könyörületesség fogta el. Megszánta az elgyötört, pásztor nélkül való juhokhoz hasonló sokaságot. Gyógyításait a részvét érzése előzte meg: megkönyörült a bélpokloson, megszánta a jerikói vakot. Ugyanakkor felháborítja és haraggal tölti el, ha a szánalmat és irgalmat elnyomja a képmutatás (a szombatnapon gyógyítás, a szülőknél szánt segítség templomi ajándékká nyilvánítása). Amikor a zsinagógabelieknek felteszi a kérdést, szabad-e szombatnapon meggyógyítani a száradt kezű embert, és azok konokul hallgatnak, haraggal nézi őket, és bánkódik szívük keménysége miatt.

Gyerekkoromban soha nem értettem, hogy Lázár feltámasztása előtt Jézus miért gyászol és sír Máriával és Mártával együtt. Hát nem tudja, hogy hamarosan fel fogja támasztani? Csak később értettem meg, hogy az emberré lett Istenfiának az emberi élet minden nyomorúságát meg kellett tapasztalnia, így a gyászt és a veszteségérzetet is, hogy megváltó munkáját elvégezhesse. Épp azok az evangéliumi történetek hordozzák a legerősebb biztatást, a legnagyobb örömezetet, amelyekben Krisztus váratlanul "gyengének" mutatkozik, mert arról tanúskodnak, nincs olyan fájdalom, amelyet Ő ne ismert volna, s nincs olyan szörnyű élet-helyzet, amelyben nem járt volna előttünk.

Isten a szenvedést nem ok és cél nélkül adja nekünk. A szenvedés a legnagyobb tanítómesterünk. Egyfelől amikor életünk legsötétebb szakaszaiban járunk, akkor van hozzánk legközelebb az Isten, akkor értjük meg a legvilágosabban, miért kellett Krisztusnak szenvednie érettünk. Ezt megtapasztalni egész életre kiható erőforrás lehet. Másfelől saját szenvedésünk tanít meg a részvétre, és tesz nyitottá minket mások szenvedése iránt.

*("Míg nem ért fájdalom, a vigasz üdve sem érte még lelkedet."* A Parsifalban épp a bűnös nő, Kundry mondja ki ezeket a szavakat.) Akinek volt már gyásza, az tud igazán gyászolót vigasztalni. Akit már megérintett a depresszió, az tud a leghatékonyabban odaállni a mélységgel szembenező embertársai mellé. Akit megpróbált a fizikai vagy lelki szenvedés, az tud a legjobban segíteni a szenvedőn.

Saját bajunk, szenvedésünk a másokkal való együtt-szenvedés képességével ruház fel, és Krisztushoz visz közel: bekapcsol a krisztusi szeretet nagy áramkörébe, s egyszerre értővé, megértővé, belátóvá tesz bennünket. Pilinszky egyszer egy magányos farkasról írt, aki az emberek lakta ház meszelt falában meglátta és megszerette a kőművesek simogatását. S amint az ablakon keresztül leste az embereket odabent:

"Istene kívül soha senki ilyen szépnek nem látta őket, mint ez a tiszta szívű állat." Az lenne a legnagyobb ajándék, ha legalább néhány percre, legalább időnként Isten szemével tudnánk látni embertársainkat. Bűn és tévelygés mögött is észrevéve a szépséget - a könyörülő szeretet tekintetével.

**Farkas Zoltán**

*"Mindenkor az Úrral leszünk - vigasztaljátok egymást ezekkel a beszédekkel!"*

**(I. Thessz. 4, 17-18)**

## Bemutakoznak presbitereink

Gyülekezetünk 24 előljárója folyamatosan mutatkozik be lapunk hasábjain.



**dr. Bartha Zsolt** vagyok, feleségemmel Tímár Judittal 1985-ben költöttünk Szentendrére, ahol Dr. Bödecs László és családja vendégszeretettel élvezhettük fiatal házasként. Mindkettőnk közös igei alapélménye a 100.zsoltár :

*"Menjetekek be az ő kapuin hálaadással, tornáczaiiba dicséretekkel, adjatok hálaikat néki, áldjátok az ő nevét!"*

Mert jó az Úr örökkévaló kegyelme és nemzedékről nemzedékre való az ő hűsége.

Mivel mindketten lelkészcsaládból származunk személy szerint is és szüleink példájából is láthattuk, tapasztalhattuk ezt a hűséget, ami sok nehézségen segítette át őket a nehéz időkben úgy, hogy hálaadással tudták áldani az Urat.

Úgy érezzük bármilyen nehézség is van életünkben, mindig van okunk hálat adni. Szeretnénk, ha fiaink is megtapasztalhatnák ezt a kegyelmet, hűséget, amit életünkben, és én a háziorvosi munkámban nap, mint nap érzek. Pilisszentlászlón lakunk.



**Fülöp Zsolt** vagyok, (Az Álmos utca 10/b-ben) lakom.

Biztosan felkeltette figyelmüket, hogy eddig minden bemutatkozás végén olvasható volt, hogy hol lakik a presbiter. Ez nem öncélúan került oda, hanem azzal a szándékkal, hogy tudják a gyülekezet tagjai, hol keressék, ha kérdésük van hozzá. Ez a kis helymeghatározás csírájában utal református hitünk egyik sarok pontjára, az egyetemes papságra. A gyülekezetben kinek-kinek azt a feladatot kell ellátnia, amelyre Isten különösképpen alkalmassá tette. Ebből következik, hogy a

gyülekezetnek olyan helyé kell válnia, ahol az emberek felismerhetik képességeiket, és azokat gyakorolhatják, hasznosíthatják. Ennek szellemében szeretném szolgálni gyülekezetünket.



**Farkas Zoltán** vagyok.

1964-ben születtem Sátoraljaújhelyen. A templom és az orgona közelében nőttem fel: édesapám lelkész volt. 1987-ben végeztem a budapesti Zeneakadémián, zenetörténészként. 19 évig az MTA Zene-tudományi Intézet munkatársaként dolgoztam, fő kutatási területeim a 18. századi egyházi zene és a kortárs magyar zene. 2006 októberétől a Bartók Rádió főszerkesztője vagyok.

Ökumenikus családban élek: feleségem és kislányom római katolikus, Máté fiammal a szentendrei gyülekezethez tartozunk. Az ökumené gyakorlati megélése nagy feladatot és nagy áldást jelent az életemben. 1992 óta Budakalászon lakunk. A szentendrei református gyülekezetben eddig leginkább zenei szolgálatokban (orgonálás, kórus), és a Kehely "Töprengő" rovatának szerzőjeként tevékenykedtem.



**Dr. Imre Lajos** vagyok,

Hódmezővásárhelyen születtem és tanultam tizennyolc éves koromig, majd a Műegyetemre kerültem, ahol hidász mérnöki képesítést nyertem. Családom legnagyobb része református, erdélyi gyökerekkel és az elmúlt százötven évben jelentős számú lelkész és pedagógus családtaggal.

Munkahelyem végig Budapesthez kötött, de lakóhely változásaim miatt több gyülekezetnek voltam tagja és presbiter. A hatvanas években a Budapest Kálvin téri, hetvenes-kilencvenes években a Budapest Pasaréti, az utóbbi tíz

évben tagja, egy éve presbiter a Szentendrei Gyülekezetnek. A gimnázium igazgató tanácsának tagjaként valamint statikus szakértőként templomunk helyreállítási kérdéseinek konzultatív résztvevőjeként igyekszem segíteni.

Közvetlen családban két leány és egy fiúgyermeknek és öt unokának örvendhetünk, földrajzilag kicsit elszórt helyeken, de nagy békeségben.

Munkám mellett, -néha attól nem függetlenül- grafikai alkotásokkal is foglalkozom. Könyv illusztrációim jelentek meg a kolozsvári Farkas utcai templom ötszáz éves évfordulójára. Önálló kiadványom készült a Sárospataki Kollégium alapításának, Bethlen Gábor születésnapja és a Rákóczi szabadságharc évfordulóira. Társ szerzővel készítettünk egy könyvet az erdélyi népi építészetéről.



### Szentendrei Református Hírlevél

**Kiadja:** az egyházközség - **Cím:** 2000 Szentendre Rákóczi út 14.  
**Telefon:** 06 26 310-524 - **Felelős kiadó:** dr. P. Tóth Béla lelkipásztor  
**Főszerkesztő:** Jámborné Benkei Ildikó (E-mail: jambor@limar.hu)  
**Olvasószerkesztő:** Sikolya Zsolt gondnok, (zsolt.sikolya@dunakanyar.net)  
**Tördelő:** Fazekas Andrea **Nyomtatás:** Kádár Péter

A kiadványunkban megjelenő cikkek, írások nem feltétlenül fedik mindenben a szerkesztőség véleményét, hanem elsősorban azok szerzőinek gondolatait tükrözik.

**"Akkor az igazak fénylenek, mint a nap, az ő Atyjuk országában."**

**(Máté 13, 43)**